

GREENPEACE

for a living planet®

Összefoglaló az Európai Bizottság munkadokumentumáról

Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 20%-ot meghaladó mérséklésére irányuló lehetőségek elemzése: a tagországok eredményei

2012. január 19.

Bevezetés

Az Európai Bizottság a közeljövőben publikálja „Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 20%-ot meghaladó mérséklésére irányuló lehetőségek elemzése: a tagországok eredményei ” című munkadokumentumát. A dokumentum felvázolja az egyes EU-tagországok költségeit és hasznait arra az esetre vonatkozóan, ha mindannyian 30%-ra növelnék kibocsátás-csökkentési vállalásaikat 2020-ra. A végkövetkeztetés az, hogy a célok emelése mindegyik tagállam esetében nagy pénzügyi, egészségügyi és környezetvédelmi előnyökkel járna, ideértve a kormányok éves bevételének 7 milliárd eurós növekedését, köszönhetően a felélénkülő európai kibocsátás-kereskedelmi piacnak. A dokumentum emellett egy sor lehetőséget is javasol a tiszta energiába történő befektetések felgyorsítására és megkönnyítésére Közép- és Kelet Európában.

A Climate Action Network Europe, a WWF és a Greenpeace által készített ezen sajtóanyag a civil szervezetek válaszát és javaslatait tartalmazza a Bizottság anyagával kapcsolatban.

Kevés ösztönző a zöld befektetésekre

Az elmúlt években a kibocsátási egységek nagyvonalú szétosztása és a gazdasági visszaesés miatti alacsonyabb mértékű ipari termelés az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerében (ETS) rekord mértékű alacsony árakat eredményezett. A bőséggel rendelkezésre álló ETS egységek miatt a cégek külön erőfeszítés nélkül képesek megfelelni a kibocsátás-csökkentési kötelezettségeiknek.

Az Európai Bizottság munkadokumentuma figyelmeztet: az alacsony kvótaárak megnövelték annak a kockázatát, hogy Európa magas szén-dioxid-kibocsátású beruházások – például pazarló erőművek és ipari létesítmények – mellett köteleződik el hosszú távra.

A Bizottság szerint az uniós országok kétharmada kitűzött céljait túl fogja teljesíteni, figyelembe véve a jelenlegi és tervezett intézkedéseket. A döntés által érintett ágazatokban, például az építőiparban, a közlekedésben és a mezőgazdaságban rejlő alacsony költségű kibocsátás-csökkentési lehetőségek így lehet, hogy kiaknázatlanok maradnak.

A lehetőségek megosztása a tagországok között

A Bizottság három gazdasági modellt (a PRIMES, a GAINS és a CAPRI modelleket) használva mérte fel az EU-s szén-dioxid-piac megerősítésének és az egyes tagországok ETS-en kívüli további (például az energiarendszerek költségeit, az üzemanyagköltségeket, a levegőszennyezés korlátozását és az egészségügyet érintő) intézkedéseinek gazdasági hatásait.

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a 2020-as kibocsátások 20%-ot meghaladó mérséklését szolgáló befektetések nagyobb erőfeszítéseket igényelnek az alacsonyabb jövedelmű országok esetében, különösen Közép- és Kelet Európában. Ezek az országok ugyanakkor megfelelő ellentételezést kapnának a Bizottság által javasolt három pénzügyi eszköznek köszönhetően:

1. A Bizottság azt javasolja, hogy a magasabb célok kitűzését követően csak a magas jövedelmű országok csökkentsék az árverezésre kerülő ETS egységek mennyiségét. Ez felhajtja a kibocsátási egységek árát, és 1,9 milliárd euróval nagyobb bevételt eredményezne a kormányzati árverésekből a magas jövedelmű országok, illetve 5,4 milliárd euróval többet az alacsony jövedelmű tagországok esetében 2020-ig.
2. Az ETS-en kívüli ágazatokra vonatkozóan a Bizottság a kibocsátási egységek tagállamok közötti kereskedelmének engedélyezését javasolja. Mivel a közép- és kelet-európai országok máris túlteljesítették a rájuk kiszabott kibocsátás-csökkentési kötelezettségeket, további forrásokhoz juthatnának azáltal, ha eladják a felesleges kibocsátás-csökkentési egységeiket más országoknak.
3. A Bizottság továbbá 13,7 milliárd eurónyi befektetési támogatás biztosítását helyezi kilátásba az uniós kohéziós politika keretében a 2014–2020-as időszakra vonatkozóan Közép- és Kelet-Európa éghajlatvédelmi és energetikai intézkedései számára.

Az Európai Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy e három mechanizmus együttesen gyakorlatilag nullára (a GDP 0,02%-ára) csökkenthetné Közép- és Kelet-Európa fokozott éghajlatvédelmi lépéseinek költségeit, ugyanakkor maximalizálná a befektetések, a foglalkoztatás, a tiszta levegő és az egészségügyi hasznok társadalmi és gazdasági előnyeit.

A 20%-os célkitűzés megemlése minden ország számára nagy előnyökkel járna. A 30%-os cél azt jelentené, hogy 2016 és 2020 között az országok fosszilis energiahordozókra fordított költségei évente 31,3 milliárd euróval csökkennének (konzervatív 88 dolláros hordónkénti olajárral számolva 2020-ra). A megemelt célkitűzés miatt szükségessé váló befektetéseket pedig ellensúlyoznák az üzemanyagköltségek terén jelentkező megtakarítások. Európa ezáltal az üzemanyagárak ingadozásainak jobban ellenálló gazdaságot alakítana ki. A Bizottság becslése szerint a levegőszennyezés korlátozásának költsége évi 3,6 milliárd euróval mérséklődne, az egészségügyi haszon pedig évi 3,3-7,6 milliárd eurónak felelne meg.

Javaslatok

A Climate Action Network Europe, a WWF és a Greenpeace üdvözli a Bizottság munkadokumentumát, mint lehetőséget az EU éghajlatvédelmi célkitűzéseinek fokozására, amely egyúttal a szén-dioxid-piac jelenlegi hiányosságait is kiküszöbölné, és hatalmas lehetőséget teremtene a zöld gazdaságba történő befektetések számára mind a szegényebb, mind a gazdagabb EU-s országokban.

A környezetvédelmi szervezetek felszólítják a dán elnökséget és az uniós vezetőket, hogy sürgősen kezeljék a szén-dioxid-piac gyengélkedéséből adódó problémákat és az ebből eredő alacsony befektetési ösztönzőket a kibocsátás-csökkentés terén. Intézkedni kell az ETS által nem érintett szektorok költséghatékony kibocsátás-csökkentéseinek érdekében is. A javasolt energiahatékonysági

irányelv, amelyet jelenleg az EU intézményei vitatnak, kiváló lehetőséget nyújt az előrelépésre mindkét ügyben.

A három szervezet továbbá üdvözli, hogy a Bizottság megalkotott egy olyan beruházás-ösztönző csomagot, amely segíti a közép- és kelet-európai országok energiagazdaságainak versenyképessé és hatékonyá alakítását, és megakadályozza Európa kettéválását a szén-dioxid kivezetésének és az energiarendszerek korszerűsítésének terén. A Bizottság javaslatai ugyanakkor tovább javíthatóak: az összes beruházási támogatáshoz szigorú zöldítési feltételeket lehetne szabni, ezzel biztosítva, hogy az éghajlatvédelmi és a társadalmi-gazdasági hasznokat további források maximalizálják.